

Maak 'Ieder kind taalheld' haalbaar op de klasvoer

*Advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van
onderwijsdecreten in functie van taalmaatregelen uit de
conceptnota 'Ieder kind taalheld'*

Vlaamse Onderwijsraad

Simon Bolivarlaan 17

BE-1000 Brussel

T +32 2 219 42 99

www.vlaamseonderwijsraad.be

info@vlor.be

Advies op vraag van Zuhail Demir, Vlaams minister van Onderwijs, Justitie en Werk op 8 december 2025

Uitgebracht door de Algemene Raad op 15 januari 2026 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: Raad Basisonderwijs (17 december 2025) onder voorzitterschap van Anne Verhoeven, werkgroep Nederlands (7 januari 2026) onder voorzitterschap van Nancy Libert.

Dossierbeheerder: Katrien Persoons

Inhoud

1	Situering.....	4
2	Algemene waardering.....	5
3	Verdere verdieping van de probleemstelling.....	5
4	Ambitieuze set maatregelen met potentieel voor het onderwijsveld.....	6
4.1	Aandacht voor haalbare implementatie in een samenhangend beleid	6
4.2	Ruimte voor sterk schoolbeleid vanuit de kracht en eigenheid van het basisonderwijs .	7
4.2.1	Koppeling van middelen en leeftijdsgrens verkleint handelingsruimte.....	7
4.2.2	Taalheldklassen: zo kort als mogelijk	8
4.2.3	Versterking van het taalbeleid	8
4.3	Onduidelijkheid over de middelen	9
4.4	Belang van organisatie binnen de reguliere lestijden	10
4.5	Maximaal effect op de klasvloer	10
4.6	Bezorgdheid bij de uitbreiding van KOALA	11
	Bronnen.....	12

1 Situering

De Vlaamse Regering hechtte op 5 december 2025 haar eerste principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet tot wijziging van onderwijsdecreten in functie van taalmaatregelen uit de [conceptnota 'leder kind taalheld'](#). Het voorontwerp wijzigt het decreet basisonderwijs, het kwaliteitsdecreet, de Codex Secundair Onderwijs en de 'Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs'. Het geeft uitvoering aan het Vlaams Regeerakkoord 2024-2025 en aan operationele doelstelling 1 van de beleids- en begrotingstoelichting, met name een sterke taalvaardigheid Nederlands bij alle leerlingen.

Het voorontwerp omvat volgende beleidsmaatregelen, zoals toegelicht in de memorie van toelichting:

- actualisering KOALA-screening;
- taalbeleid/taalexperten in het gewoon basisonderwijs;
- versterking van de nascholingsmiddelen van basis- en secundaire scholen;
- organisatie van taalheldklassen vanaf het tweede leerjaar voor leerlingen die het nodig hebben;
- organisatie van de voorinstructie voor leerlingen van de peuterklas tot en met het eerste leerjaar en extra remediëring voor leerlingen buiten de taalheldklassen van het tweede tot het zesde leerjaar;
- drie uur extra Nederlands voor leerlingen die bij de overgang naar het secundair onderwijs daartoe verplicht worden.

De maatregelen vertrekken vanuit het belang van het Nederlands en vanuit de vaststelling dat het taalniveau bij leerlingen in het Vlaamse onderwijs daalt. De memorie van toelichting wijst daarbij op de nood aan een structurele aanpak om te vermijden dat de sociale mobiliteit en onderwijskwaliteit verder onder druk komen. Het decreet moet in werking treden op 1 september 2026.

Eerdere adviezen Vlaamse Onderwijsraad

Met oog voor het strategische belang van het Nederlands in de beleidsnota Onderwijs bracht de Vlaamse Onderwijsraad in het voorjaar van 2025 op eigen initiatief twee adviezen uit: [Versterking van de klasvloer in het basisonderwijs met extra middelen voor Nederlands](#) en [Laat Nederlands verbinden en emanciperen](#). Met deze adviezen deelde de raad zijn visie en formuleerde hij aanbevelingen om bij te dragen aan de verdere beleidsvorming. Daarbij ging de raad ook in op de inzet van bijkomende middelen voor Nederlands, zoals voorzien in het centenboekje van de Vlaamse Regering voor de periode 2025-2029.¹ Daarnaast kan de Vlaamse Onderwijsraad voor de actualisering van de KOALA-screening voortbouwen op eerder advieswerk over dit instrument. Tot slot heeft de Vlaamse Onderwijsraad een breed gedragen visie op de eigenheid van het basisonderwijs en de fundamente van onderwijs aan kinderen tussen 2,5 en 8 jaar.

Deze eerdere adviezen vormen belangrijke toetsstenen voor het nieuwe decreet. Waar relevant, zullen we naar deze adviezen verwijzen.

¹ Het centenboekje van de Vlaamse Regering voorziet volgende extra middelen om het Nederlands te versterken in het basisonderwijs:

- vanaf september 2025: 13 miljoen euro voor het kleuteronderwijs en 20 miljoen euro voor het lager onderwijs;
- vanaf 2026 tot en met 2029: jaarlijks 40 miljoen euro voor het kleuteronderwijs en 60 miljoen euro voor het lager onderwijs.

[Vlaamse Regering \(2024\). Vlaamse begroting 2025-2029, p. 9.](#)

2 Algemene waardering

De taalontwikkeling Nederlands bevorderen is een *cruciale opdracht voor het onderwijs*. De Vlaamse Onderwijsraad ondersteunt daarom ten volle de keuze van de minister en de Vlaamse Regering om dit als beleidsprioriteit naar voor te schuiven en zo bij te dragen aan de kwaliteit van het onderwijs en gelijke onderwijskansen. *De raad waardeert dat hiervoor bijkomende middelen worden toegekend.*

Het voorontwerp van decreet richt zich in belangrijke mate op het kleuter- en lager onderwijs. Ook de raad vindt dat de bevordering van de taalontwikkeling Nederlands best zo vroeg mogelijk start.² De raad waardeert bovendien dat niet enkel gekeken wordt naar extra ondersteuning van kinderen tot en met het eerste leerjaar, maar dat de *inspanningen op vlak van taalondersteuning ook doorgetrokken worden naar oudere leerlingen in de basisschool*. De huidige middelen voor onthaalonderwijs en anderstalige nieuwkomers in het basisonderwijs en voor de taalintegratietrajecten in opvolging van de KOALA-screening zijn immers ontoereikend.³

Tegelijk benadrukt de raad dat een krachtige taalleeromgeving nodig is voor alle lerenden, gedurende de hele schoolloopbaan, in elke finaliteit en ook in het tweedekansonderwijs. Dat valt grotendeels buiten de scope van het voorontwerp van decreet en dus ook van dit advies.⁴ Voor het secundair onderwijs is er wel, net zoals voor het basisonderwijs, een *versterking van de nascholingsmiddelen*. Dat is positief aangezien verdere deskundigheidsontwikkeling van leraren en schoolteams een randvoorwaarde vormt voor een kwaliteitsvol taalbeleid.

Met dit advies wil de raad constructief bijdragen aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen, met aandacht voor een haalbare en duurzame vertaling naar de onderwijspraktijk. Het advies focust zich op de grote strategische lijnen en bevat geen bespreking per artikel.

3 Verdere verdieping van de probleemstelling

De probleemstelling - zoals beknopt geformuleerd in de memorie van toelichting en uitgebreider beschreven in de conceptnota 'Ieder kind taalheld' - is voor de raad herkenbaar. De raad onderschrijft de urgentie om sterker te focussen op het Nederlands en ziet kansen om de probleemstelling verder te verbreden en te verdiepen door enkele bijkomende accenten aan te brengen:

- De urgentie van een versterkte focus op Nederlands komt voort uit duidelijk zichtbare trends. De raad verwijst in dat verband ook naar het *recente TALIS-onderzoek*, dat helpt om de huidige schoolcontext beter te begrijpen. Het TALIS-onderzoek kijkt naar de evolutie tussen 2013 en 2024 en wijst op *“de onverminderd hoge en significant toegenomen diversiteit van het leerlingenpubliek in Vlaamse scholen. Op nagenoeg alle indicatoren – van leerlingen met een andere thuistaal, een migratieachtergrond tot leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften – overtreft de concentratie in Vlaamse scholen significant de gemiddelden van zowel de EU- als*

² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025, p.6-7.

³ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Versterking van de klasvloer in het basisonderwijs met extra middelen Nederlands. Advies over de inzet van bijkomende middelen voor Nederlands in het basisonderwijs](#), 21 mei 2025.

⁴ Voor een ruimere standpuntbepaling, zie Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025.

de PISA-landen.” Zo is het aandeel basisscholen met meer dan 30% leerlingen met een andere thuistaal dan Nederlands, significant gestegen tussen 2013 en 2024. Deze toename doet zich ook voor in het secundair onderwijs, maar is in het basisonderwijs meer uitgesproken.⁵

- Volop investeren in het Nederlands is een belangrijke voorwaarde om gelijke onderwijskansen te realiseren. Die ambitie zou aan kracht winnen indien de *nieuwe beleidsmaatregelen explicieter worden ingebed binnen het bredere, bestaande taalbeleid*. De raad mist de samenhang (zie ook 4.1).
- Een eenzijdige focus op Nederlands houdt het risico in dat andere vormen van uitsluiting minder zichtbaar worden. Een *brede benadering* van gelijke onderwijskansen blijft daarom noodzakelijk.

4 Ambitieuze set maatregelen met potentieel voor het onderwijsveld

Maatregelen die het Nederlands versterken, hebben potentieel een positieve impact op kwaliteitsvol onderwijs en gelijke onderwijskansen. Hiervoor is het belangrijk dat het uitgebouwde taalbeleid coherent en haalbaar is in de praktijk, met impact op de klasvloer. Maatregelen moeten ruimte laten aan scholen om aan de slag te gaan met de eigen, specifieke context en afgestemd zijn op het bestaande taalbeleid. De raad pleit er ook voor om taalondersteuning in het basisonderwijs zoveel mogelijk tijdens de reguliere lestijden te voorzien, zodat alle leerlingen er maximaal gebruik van kunnen maken.

4.1 Aandacht voor haalbare implementatie in een samenhangend beleid

De Vlaamse Onderwijsraad vestigt de aandacht op de realiteit in scholen en pleit ervoor om het geheel aan maatregelen zo vorm te geven dat ze haalbaar zijn voor schoolteams. Die haalbaarheid van de verschillende maatregelen vormt een groot aandachtspunt.

Onder meer volgende concrete bekommernissen leven in het onderwijsveld:

- de praktische organisatie van taalheldklassen (inclusief de keuze om hier aparte administratieve groepen van te maken), rekening houdend met de verschillende contexten en leerlingenpopulatie in basisscholen (zie 4.2);
- het kunnen vrijmaken van een lid van het schoolteam in het basisonderwijs, die als taalexpert verplicht vorming zal volgen. Dit zorgt voor organisatorische uitdagingen, onder meer door een gebrek aan vervanging en een verhoogde druk op de andere leden van het schoolteam (zie 4.2);
- de haalbaarheid van de organisatie van extra remediëring in het basisonderwijs buiten de reguliere lestijden (zie 4.4);
- de afstemming tussen basisonderwijs en secundair onderwijs over de organisatie van de extra lessen Nederlands en de haalbaarheid ervan.⁶

Het samenbrengen van de nieuwe maatregelen met het bestaande taalbeleid zal ook een zorgvuldige afstemming en planning vragen in de basisscholen. Zoals al aangegeven bij de

⁵ Van Droogenbroeck, F., et al. (2025). *TALIS 2024 Vlaanderen*. Vrije Universiteit Brussel, p. 84.

⁶ Zie ook standpunt in een vorig advies: Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. *Lerenden en Organisatie. Advies over het voorontwerp van decreet over de lerenden en de organisatie in het onderwijs*, 23 januari 2025, p.6

probleemstelling (zie hoofdstuk 3), mist de raad een duidelijke *samenhang tussen de nieuwe beleidsmaatregelen en het bestaande taalbeleid*. Ook *onduidelijkheden over de financiering* bemoeilijken voor scholen een tijdige en adequate voorbereiding op de uitrol vanaf volgend schooljaar (zie 4.3). De raad vraagt de decreetgever om een consistent en helder kader te scheppen.

De Vlaamse Onderwijsraad is bezorgd om een te snelle invoering van de maatregelen omdat die ten koste kunnen gaan van een succesvolle implementatie. Het basisonderwijs staat bovendien vanaf 1 september 2026 ook voor de implementatie van de nieuwe minimumdoelen, wat een ingrijpende onderwijshervorming is met een grote impact op schoolteams en leerlingen.

De Vlaamse Onderwijsraad blijft de *start van het decreet op 1 september 2026* zien. Alle partners van de Vlaamse Onderwijsraad engageren zich om de maatregelen met de voorziene middelen zo snel mogelijk en in functie van de ondersteuning van scholen en leerlingen van start te laten gaan. Wel beveelt de raad aan om het schooljaar 2026-2027 te zien als een overgangperiode voor de taalheldklassen, gelet op de praktische uitwerking en ondersteuning van de scholen. Tijdens dit schooljaar 2026-2027 kan de school of de scholengemeenschap ook op geïntegreerde wijze de doelstellingen van de taalheldklas realiseren. Voor elk van de maatregelen geldt dat de randvoorwaarden aanwezig moeten zijn om het welslagen te garanderen tot op het niveau van de klasvloer.

4.2 Ruimte voor sterk schoolbeleid vanuit de kracht en eigenheid van het basisonderwijs

De raad hanteert als uitgangspunt dat schoolteams hun taalbeleid en professionalisering op een haalbare en passende manier kunnen afstemmen op hun specifieke context en noden. Dit vraagt om heldere regelgeving die ruimte biedt voor de pedagogische vrijheid.⁷

Die beleidsruimte is essentieel om scholen toe te laten zelfstandig beleid te voeren binnen het door de overheid vastgelegde kader. Die ruimte is des te belangrijker omdat onderwijscontexten sterk uiteenlopen. In landelijke gemeenten of kleinere steden zijn de noden anders dan in grootstedelijke contexten of in Brussel en de Vlaamse Rand, waar meertaligheid een realiteit is en de instroom van anderstalige leerlingen groot is. Scholen moeten de mogelijkheid behouden om keuzes te maken die het leerproces van alle leerlingen maximaal ondersteunen.

4.2.1 Koppeling van middelen en leeftijdsgrens verkleint handelingsruimte

De ruimte voor scholen om vanuit hun eigen context te handelen dreigt te verkleinen door de koppeling van middelen aan specifieke maatregelen in het basisonderwijs (werkingsmiddelen voor de voorinstructie of extra remediëring, lestijden voor taalheldklassen – zie ook 4.5) én door de leeftijdsgrens vanaf zeven jaar. De raad mist voor die beleidskeuzes onderbouwing vanuit wetenschappelijk onderzoek.

⁷ We gebruiken hier het begrip ‘pedagogische vrijheid’ om te verwijzen naar de autonomie van een leraar om in diens klas een bepaalde pedagogische aanpak te kiezen. Die pedagogische vrijheid komt met een verantwoordelijkheid en bestaat binnen de contouren van de geldende regelgeving en het pedagogisch project van de onderwijsinstelling.

De raad pleit ervoor om de leeftijdsgrens van zeven jaar te schrappen en dus *geen bijkomende leeftijdscesuren* te creëren, maar de beslissing toe te vertrouwen aan de verantwoordelijkheid van scholen die voldoende inzicht hebben in de ontwikkelingsprocessen van kinderen.

4.2.2 Taalheldklassen: zo kort als mogelijk

De raad heeft vragen bij de voorgestelde duur van de taalheldklassen die “in beginsel een duurtijd van één schooljaar of korter” hebben. De raad wijst op gelijkenissen met het OKAN-model in het secundair onderwijs en heeft vragen bij de toepasbaarheid van dat model voor jonge kinderen.

Eigen aan een basisschool is dat ze doelgericht werkt opdat alle kinderen, ongeacht hun beginsituatie of leerpotentieel, zich optimaal ontwikkelen in een krachtige en heterogene leer- en leefomgeving.⁸ Vanuit die visie en verwijzend naar wetenschappelijk onderzoek pleit de raad uitdrukkelijk voor *taalheldklassen die zo kort als mogelijk duren en in nauwe verbinding blijven staan met de reguliere klas*.⁹

Ook is het onduidelijk of deze taalheldklassen kunnen rekenen op een draagvlak bij ouders. De Vlaamse Onderwijsraad onderschrijft het belang van een goed partnerschap tussen ouders en school als een belangrijke voorwaarde om leerlingen maximale ontwikkelingskansen, hier in het bijzonder taalleerkansen, te bieden. De raad wijst op het belang van een realistisch, waarderend en ondersteunend beleid, zoals uitgewerkt in een eerder advies.¹⁰

4.2.3 Versterking van het taalbeleid

4.2.3.1 Taalbeleid als gedeelde verantwoordelijkheid van het hele schoolteam

Ook de aanpak voor de versterking van het taalbeleid in basisscholen, waarbij het voorontwerp van decreet kiest voor minstens één taalexpert per school die vorming volgt, beperkt de ruimte van scholen om contextgericht keuzes te maken en zo het basisschoolteam te (bege)leiden als een lerend team dat verantwoordelijkheden deelt.¹¹

Het taalbeleid is bovendien een *gedeelde verantwoordelijkheid van het team in het basisonderwijs*. Het vraagt dat kennis, inzichten en verantwoordelijkheden breed gedeeld worden. Het moet ook ingebed zijn in het schoolwerkplan, wat eigen is aan het basisonderwijs.

4.2.3.2 Professionalisering als randvoorwaarde

Professionalisering kan enkel duurzaam zijn en impact hebben wanneer er voldoende tijd en ruimte voor is binnen de kernopdracht van leraren. Het opnemen van een rol als taalexpert met verplichte vorming is niet haalbaar indien daar structureel geen ruimte voor is. De raad herhaalt zijn vraag

⁸ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs](#), 16 september 2015.

⁹ Zie o.a. Trioen, M. et al. (2021). [Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten. Praktijkgids voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs](#). Antwerpen: Universiteit Antwerpen en Van Avermaet, P. et al. (2017). [Cartografie en analyse van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en OKAN-leerlingen: Het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en OKAN-leerlingen in kaart gebracht en kritisch geanalyseerd](#). Vlaamse overheid.

¹⁰ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025, vanaf p.14.

¹¹ Dit sluit aan bij de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs: Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs](#), 16 september 2015.

aan de overheid om acties te ondernemen om professionalisering op een *structurele manier onderdeel te maken van de opdracht van de leraar*.¹²

Wat de inhoud van de professionalisering betreft, vraagt de raad aandacht voor de *realiteit van diversiteit en meertaligheid* in scholen. Meertaligheid is voor veel schoolteams een dagelijkse praktijk en vraagt om krachtige leeromgevingen, ondersteund door een beleid dat meertaligheid ook als meerwaarde erkent.¹³ Dit wordt dan ook best meegenomen in de professionalisering rond taalbeleid. Voor het secundair onderwijs zal het ook nuttig zijn professionalisering aan te bieden in functie van de organisatie van de drie uur extra Nederlands die het secundair onderwijs zal organiseren voor leerlingen die hiertoe verplicht worden.

Tot slot merkt de raad op dat de vorming voor het basisonderwijs georganiseerd zal worden in een samenwerkingsverband tussen de Taalunie en Leerpunt. Het is opvallend dat de rol van bestaande partners op vlak van professionalisering, in het bijzonder de *pedagogische begeleidingsdiensten*, niet sterker wordt meegenomen. Zij zijn nochtans dé partner om scholen te begeleiden op de klasvloer, zoals voorzien in het kwaliteitsdecreet. De raad wijst op het risico van versnippering wanneer verschillende actoren ingezet worden voor nascholing en professionalisering, wat een negatieve impact kan hebben op de kwaliteit en de coherentie ervan.

4.3 Onduidelijkheid over de middelen

De beschikbare informatie over de financiering van de maatregelen is voor scholen momenteel onvoldoende om zich tijdig en adequaat voor te bereiden op de implementatie vanaf volgend schooljaar.

De raad wijst op volgende punten:

- Verschillende bestaande middelen worden geschrapt of verschoven, zoals de aanvullende lestijden voor anderstalige nieuwkomers en gewezen anderstalige nieuwkomers en de extra middelen voor taalintegratietrajecten (onder de vorm van extra zorgpunten). Het is niet duidelijk hoe die middelen worden herschikt en hoe ze zich verhouden tot de aangekondigde bijkomende investeringen in het centenboekje voor de versterking van het Nederlands in het kleuter- en lager onderwijs. Bovendien zal voor het werkingsbudget voor kleuters en leerlingen jonger dan zeven jaar, die voldoen aan één van de indicatoren, gewerkt worden met een gesloten enveloppe.
- Het is onduidelijk welke maatregelen worden gefinancierd via werkingsmiddelen en welke via omkadering.
- De decretale bepaling dat middelen “uitsluitend” mogen worden ingezet voor taalheldklassen, stemt niet altijd overeen met de toelichting in de nota of de memorie van toelichting.
- Sommige maatregelen starten in het schooljaar 2026-2027, terwijl de bijhorende middelen pas op het begrotingsjaar 2027 slaan. Dat is problematisch als het om omkadering gaat, omdat omkadering vanaf 1 september 2026 nodig is om de maatregelen te kunnen organiseren.

Tot slot merkt de raad op dat het werkingsbudget voor remediëring en voorinstructie wordt toegekend op basis van drie indicatoren: thuistaal, opleidingsniveau van de moeder en het ontvangen van een schooltoeslag. De raad kan zich vinden in de keuze om met indicatoren te

¹² Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025.

¹³ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025.

werken, maar het is niet duidelijk hoe de keuze voor deze criteria inhoudelijk wordt onderbouwd. De raad vraagt daarom om deze indicatoren voor het werkingsbudget voor remediëring en voorinstructie te motiveren en te verduidelijken hoe zij bijdragen aan een doelgerichte inzet van de middelen. Ook vraagt de raad aandacht voor het risico dat middelen te breed over de leerlingenpopulatie worden verdeeld, waardoor ze mogelijk onvoldoende terechtkomen bij de leerlingen en scholen waar de ondersteuningsnoden het grootst zijn. Een heldere onderbouwing kan bijdragen aan een meer gerichte inzet van het beschikbare budget.

4.4 Belang van organisatie binnen de reguliere lestijden

De Vlaamse Onderwijsraad wenst dat taalversterkende initiatieven voor leerlingen in het basisonderwijs binnen de reguliere lestijden plaatsvinden.

Het voorontwerp van decreet maakt het mogelijk om *extra remediëring voor leerlingen van het tweede tot en met het zesde leerjaar* ook buiten de reguliere lestijden te laten plaatsvinden. Deelname is dan niet verplicht voor leerlingen. De raad pleit ervoor om deze remediëring *binnen de reguliere lestijden* te organiseren als kans en hulpmiddel voor leerlingen die daar nood aan hebben. Zo blijft deze ondersteuning volwaardig deel uitmaken van het onderwijsaanbod en blijft het recht op kwaliteitsvol onderwijs en gelijke onderwijskansen gegarandeerd voor alle leerlingen.

Dat zorgt voor een duidelijke afbakening tussen schooltijd en vrije tijd en houdt rekening met het perspectief van kinderen. Tegelijk kan het voor directies praktische zorgen verlichten. Bovendien sluit deze aanbeveling aan bij het uitgangspunt dat Nederlands een essentieel onderdeel vormt van de brede basisvorming in het basisonderwijs.

Wel wil de raad benadrukken dat taalontwikkeling geen exclusieve opdracht van het onderwijs is.¹⁴ Scholen kunnen enkel hun rol waarmaken wanneer er ook flankerend beleid is vanuit andere sectoren. Daarbij hoort ook een grondig debat over de verhouding tussen de basisschool, het gezin, de socio-culturele partners en de ruimere samenleving. Via het participatief traject 'Iedereen bij de les' wil de Vlaamse Onderwijsraad aan dit debat bijdragen.¹⁵

4.5 Maximaal effect op de klasvloer

Momenteel voorziet het voorontwerp van decreet dat de organisatie van taalheldklassen via aanvullende lestijden zal gebeuren, terwijl de voorinstructie en de extra remediëring via extra werkingsbudget worden gefinancierd.

De Vlaamse Onderwijsraad benadrukt dat extra middelen voor de taalondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs zo veel mogelijk rechtstreeks op de klasvloer moeten terechtkomen. Daar zijn de middelen het meest nodig.¹⁶

Om dit uitgangspunt maximaal te ondersteunen beveelt de raad aan dat *ook de middelen voor voorinstructie en extra remediëring, net zoals de middelen voor de taalheldklassen, toegekend*

¹⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025.

¹⁵ Meer informatie is beschikbaar op de [website](#) van de Vlaamse Onderwijsraad.

¹⁶ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Versterking van de klasvloer in het basisonderwijs met extra middelen Nederlands. Advies over de inzet van bijkomende middelen voor Nederlands in het basisonderwijs](#), 21 mei 2025.

worden *via lestijden* en dus te kiezen voor één systeem. Dit laat ook ruimte voor schoolspecifieke keuzes (zie 4.2).

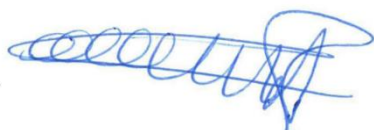
4.6 Bezorgdheid bij de uitbreiding van KOALA

De KOALA-screening wordt inhoudelijk verbreed. Naast luistervaardigheid worden ook woordenschat, fonemisch bewustzijn en getalbegrip meegenomen. De memorie van toelichting stelt dat de screening daarmee nauwer aansluit bij de essentiële basisvaardigheden die kleuters moeten verwerven voor een vlotte start in het lager onderwijs.

Deze verbreding wijst op een mogelijke verschuiving van een instrument voor de klaspraktijk met een focus op luistervaardigheid - om scholen te helpen kleuters te identificeren die extra taalondersteuning nodig hebben - naar een breder beleidsmatig gebruik.¹⁷ Het is niet aangewezen de KOALA-screening te gebruiken voor beleidsdoeleinden waarvoor het oorspronkelijk niet ontworpen is, tenzij dit expliciet gemotiveerd en onderbouwd wordt.

De resultaten van het lopende OBPWO-onderzoek naar de effectiviteit en de bruikbaarheid van de KOALA-screening worden niet afgewacht voor het nemen van deze beslissing over de uitbreiding en verdere uitrol van de KOALA-screening. De Vlaamse Onderwijsraad kan nog geen onderbouwd standpunt over deze beleidskeuzes innemen voordat de resultaten van dat OBPWO-onderzoek beschikbaar zijn.¹⁸

Bij de verdere uitbreiding blijft het belangrijk rekening te houden met de organisatorische haalbaarheid van de KOALA-screening op schoolniveau.¹⁹

Marleen Colpin
plaatsvervangend secretaris Algemene Raad

Ann Verreth
voorzitter

¹⁷ Zo vermeldt de [conceptnota 'Ieder kind taalheld'](#) ook een structurele evaluatie op systeemniveau waarbij gebruik zou gemaakt worden van de geactualiseerde KOALA-screening met verplichte centrale rapportering van de resultaten. Zo'n structurele evaluatie op systeemniveau verschilt van het opzet van de huidige basismonitoring door de overheid. In een eerder advies heeft de raad ervoor gepleit om de inzet van die monitor ("stakes") laag te houden in functie van de achterliggende beleidsdoelstelling van de taalscreening, namelijk scholen helpen kleuters te identificeren de resultaten van de KOALA-screening die op systeemniveau gebeurt.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Langetermijnbeleid rond de taalscreening bij kleuters](#), 10 mei 2023.

¹⁸ De resultaten van het OBPWO-onderzoek worden eind 2026 verwacht. Voor meer informatie over het opzet van dit OBPWO-onderzoek: [OBPWO 24.01 'Taalsterk aan de start! Taalscreening en taalintegratietrajecten in het kleuteronderwijs en het eerste leerjaar'](#)

¹⁹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Langetermijnbeleid rond de taalscreening bij kleuters](#), 10 mei 2023.

Bronnen

Vlaamse Onderwijsraad

Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Laat Nederlands verbinden en emanciperen. Advies over Nederlands in het onderwijs](#), 26 juni 2025.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Versterking van de klasvloer in het basisonderwijs met extra middelen Nederlands. Advies over de inzet van bijkomende middelen voor Nederlands in het basisonderwijs](#), 21 mei 2025.

Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Lerenden en Organisatie. Advies over het voorontwerp van decreet over de lerenden en de organisatie in het onderwijs](#), 23 januari 2025.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Fundamenten voor onderwijs aan jonge kinderen. Voor elk kind een sterke start](#), 7 februari 2024.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Langetermijnbeleid rond de taalscreening bij kleuters](#), 10 mei 2023.

Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Naar de kern van het lerarenberoep. Aanbevelingen voor een versterkt professionaliseringsbeleid](#), 23 december 2021.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Taalscreening bij kleuters als hefboom voor een betere beheersing van het Nederlands. Kritische voorwaarden om de taalscreening in scholen te implementeren](#), 3 februari 2021.

Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs](#), 16 september 2015.

Overige bronnen

Trioën, M. et al. (2021). [Bouwstenen voor effectieve taaltrajecten. Praktijkgids voor taalondersteuning in het kleuter-, lager en secundair onderwijs](#). Antwerpen: Universiteit Antwerpen.

Van Avermaet, P. et al. (2017). [Cartografie en analyse van het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en OKAN-leerlingen: Het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers en OKAN-leerlingen in kaart gebracht en kritisch geanalyseerd](#). Vlaamse overheid.

Van Droogenbroeck, F., et al. (2025). [TALIS 2024 Vlaanderen](#). Vrije Universiteit Brussel.

[Vlaamse Regering \(2024\). Vlaamse begroting 2025-2029.](#)